

Nr 2013

av herr Westberg i Ljusdal
i anledning av Kungl. Maj:ts proposition 1974:184 angående finansiering av sjukförsäkring för studerande m. m.

Det studiesociala stödet är onekligen av stort värde. Det vidgar möjligheterna för den studerande ungdomen att utnyttja samhällets utbud av studiemöjligheter. Systemet har nu verkat ett antal år och under tiden justerats i flera avseenden.

Reglerna för studielån till studerande, som ej fyllt 20 år, vid gymnasieskolor m. fl. skolor har visserligen ändrats i positiv riktning men är fortfarande restriktiva, och lånemöjligheterna påverkas i alltför stor utsträckning av föräldrarnas ekonomi. Reduceringen med hänsyn till föräldrarnas inkomst och förmögenhet medför för många elever kännbara konsekvenser.

En elev i åldern 16–19 år, som inte har eget hushåll, kan få låna 2 400 kr. Om han måste vara inackorderad, höjs lånebeloppet till 3 800 kr. Men om föräldrarna har inkomst och/eller förmögenhet reduceras lånebeloppet med 20 % av den del av föräldrarnas till statlig skatt beskattningsbara inkomst som överstiger 23 000 kr. Om föräldrarna har förmögenhet överstigande 50 000 kr., jämfställs 20 % av det överskjutande beloppet med inkomst. Detta gäller även om förmögenheten är bunden, t. ex. i fastighet av något slag, och ej ger någon direkt inkomst. Denna restriktivitetsverkan kan bli ganska kännbar. På grund av den fortgående penningvärdeförsämringen och höga taxeringsvärden förstärks denna reduceringseffekt. De nämnda reduceringsbestämmelserna drabbar särskilt elever från glesbygden och områden med ofullständiga gymnasieskolor. Elever från sådana områden måste ofta för fullföljande av sina gymnasiestudier söka sig till orter så långt bort från hemmet, att inackordering blir nödvändig, och därmed uppkommer inte sällan stort behov av studielån.

De restriktioner beträffande lånemöjligheterna som alltfört gäller tar enligt min mening inte tillräcklig hänsyn till föräldrarnas faktiska möjligheter att hjälpa en studerande son eller dotter. Därtill kommer att ungdomar i 18–19-årsåldern i många fall har lämnat sitt föräldrahem och lever sitt eget, av föräldrarna oberoende liv.

Med sänkningen av myndighetsåldern till 18 år framstår bindningen till föräldrarekonomin i studiestödssammanhang som än mer omotiverad.

Två vägar är tänkbara för att komma bort från hänsynen till föräldrarnas inkomst och förmögenhet vid beviljande av studielån till ungdomar i 18–19-årsåldern. Den ena är att helt avskaffa prövningen mot föräldrarnas inkomst och förmögenhet, den andra att sänka gränsen för erhållande av studiemedel

till 18 år. Av dessa båda alternativ talar mycket för att det senare bör väljas, men en närmare prövning av vilken väg som är att föredra bör naturligtvis omfatta båda.

Med hänvisning till vad som anförts hemställer jag,
att riksdagen hos Kungl. Maj:t begär förslag om sådan ändring
av reglerna för statligt studiestöd att även ungdomar i åldern
18–19 år kan erhålla studielån utan prövning mot föräldrarnas
inkomst och förmögenhet.

Stockholm den 3 december 1974

OLLE WESTBERG (fp)
i Ljusdal